

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องความคิดเห็นของเกษตรกร การต่อกรปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดิน และน้ำที่บ้านห้วยส้มป่อย ตำบลคอกแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปของตารางแสดงผลการวิเคราะห์และความเรียง ซึ่งอธิบายตารางดังกล่าว โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกร ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม
ของเกษตรกร

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านความคิดเห็นของเกษตรกรต่อกรปลูกพืชแบบขั้นบันได
เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับ
ตัวแปรตาม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา ศาสนา สถาน
ภาพตำแหน่งผู้นำทางสังคม และการกู้ยืมเงิน กับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อกรปลูกพืชแบบขั้น
บันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ส่วนที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
จำนวนแรงงานในภาคการเกษตร ขนาดพื้นที่สำหรับทำการเกษตร ขนาดพื้นที่การเกษตรที่มีการก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ รายได้ทั้งหมด รายได้จากพื้นที่การเกษตรที่มีการก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ การรับข่าวสารความรู้จากบุคลากรขององค์กรเอกชน ขององค์กรรัฐบาล บุคคลในตัวเอง การเข้ารับการฝึกอบรม การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการปลูกพืชแบบขั้นบันได การรับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากวิทยุ โทรทัศน์ เสียงตามสายของหมู่บ้าน สื่อสิ่งพิมพ์ ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร เกี่ยวกับการปลูกพืช แบบ
ขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกรและข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

กลุ่มตัวอย่าง เป็นหัวหน้าครัวเรือนทั้งหมดของหมู่บ้านห้วยส้มป่อย ตำบลคอกแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีทั้งหมด 77 ครัวเรือน ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

1. เพศ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกษตรกรที่ทำการศึกษาล้วนใหญ่เป็นเพศชาย คือ ร้อยละ 89.6 และเพศหญิงเป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 10.4 ของหัวหน้าครัวเรือนทั้งหมด

ตารางที่ 1 แสดงเพศของเกษตรกร

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	69	89.6
หญิง	8	10.4
รวม	77	100.0

2. อายุ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงมากกว่า 31 ถึง 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.2 รองลงมาเป็นช่วงอายุระหว่างมากกว่า 40 ถึง 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.9 ช่วงอายุตั้งแต่ 21 ปี ถึง 30 ปี คิดเป็น 23.4% และเกษตรกรส่วนน้อยมีอายุอยู่ในช่วงมากกว่า 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 15.6 อายุต่ำสุดของเกษตรกรคือ 21 ปี ช่วงอายุสูงสุดคือ 67 ปี และมีอายุเฉลี่ย 40.19 ปี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 11.42

ตารางที่ 2 แสดงอายุของเกษตรกร

ช่วงอายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
20 – 30 ปี	18	23.4
31 – 40 ปี	24	31.2
41 – 50 ปี	23	29.9
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	12	15.6
รวม	77	100.0

อายุต่ำสุด 21 ปี

อายุสูงสุด 67 ปี

อายุเฉลี่ย 40.19 ปี

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 11.42

3. ระดับการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าเกษตรกร ที่ทำการศึกษาล้วนใหญ่ได้รับการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 50.6 รองลงมาสำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 28.6 และส่วนน้อยคิดเป็นร้อยละ 20.8 สำเร็จการศึกษาในระดับที่สูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4

ตารางที่ 3 แสดงระดับการศึกษาของเกษตรกร

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	39	50.6
ประถมศึกษาปีที่ 4	22	28.6
สูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	16	20.8
รวม	77	100.0

การศึกษาต่ำสุด คือ ไม่ได้รับการศึกษาในระบบ

การศึกษาสูงสุด คือ ปริญญาตรี

4. สถานภาพตำแหน่งผู้นำทางสังคม

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีสถานภาพตำแหน่งผู้นำทางสังคมในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 70.1 รองลงมาร้อยละ 22.1 มีสถานภาพเป็นกรรมการหมู่บ้าน และ ร้อยละ 5.2 เป็นครู ส่วนน้อยสุดคือ เป็นผู้ใหญ่บ้าน และกรรมการตำบล ร้อยละ 1.3

ตารางที่ 4 แสดงสถานภาพตำแหน่งผู้นำทางสังคม

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีตำแหน่งใด ๆ	54	70.1
ผู้ใหญ่บ้าน	1	1.3
กรรมการตำบล	1	1.3
กรรมการหมู่บ้าน	17	22.1
ครู	4	5.2
รวม	77	100.0

5. ศาสนา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าเกษตรกรที่ทำการศึกษาล้วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ และ นับถือผีไปพร้อม ๆ กัน คิดเป็นร้อยละ 50.6 ของทั้งหมด รองลงมานับถือศาสนาคริสต์ร้อยละ 28.6 และส่วนน้อยที่นับถือศาสนาพุทธเพียงอย่างเดียว คิดเป็นร้อยละ 20.8

ตารางที่ 5 แสดงการนับถือศาสนาของเกษตรกร

ศาสนา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พุทธ	16	20.8
คริสต์	22	28.6
พุทธ และ ผี	39	50.6
รวม	77	100.0

6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าครัวเรือนส่วนใหญ่ของเกษตรกร มีจำนวนสมาชิก 4 ถึง 6 คน คิดเป็นร้อยละ 63.6 ของครัวเรือนทั้งหมด รองลงมามีสมาชิก 1 ถึง 3 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4 และส่วนน้อยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 13.0 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด จำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 2 คน จำนวนสมาชิกสูงสุด 11 คน ค่าเฉลี่ยจำนวนสมาชิก คือ 4.62 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 1.61

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนสมาชิกทั้งหมดของครัวเรือนเกษตรกร

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 – 3 คน/ครัวเรือน	18	23.4
4 – 6 คน/ครัวเรือน	49	63.6
7 คน/ครัวเรือน ขึ้นไป	10	13.0
รวม	77	100.0

จำนวนสมาชิกต่ำสุด 2 คน

จำนวนสมาชิกสูงสุด 11 คน

จำนวนสมาชิกเฉลี่ย 4.62 คน

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.61

7. จำนวนแรงงานในภาคการเกษตร

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าจำนวนแรงงานในภาคการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรส่วนใหญ่มีจำนวน 1 ถึง 3 คน คิดเป็นร้อยละ 74.0 รองลงมา มีจำนวนแรงงาน 4 ถึง 6 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7 และส่วนน้อยมีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 7 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.3 จำนวนแรงงานภาคการเกษตรของครัวเรือนต่ำสุด จำนวน 1 คน สูงสุดจำนวน 8 คน และจำนวนแรงงานภาคการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกร โดยเฉลี่ยคือ 2.83 คน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 1.16

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนแรงงานภาคการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกร

จำนวนแรงงานภาคการเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-3 คน/ครัวเรือน	57	74.0
4-6 คน/ครัวเรือน	19	24.7
7 คน/ครัวเรือนขึ้นไป	1	1.3
รวม	77	100.0

จำนวนแรงงานภาคการเกษตรต่ำสุด 1 คน
จำนวนแรงงานภาคการเกษตรสูงสุด 8 คน

จำนวนแรงงานเฉลี่ย 2.83 คน
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.16

8. ขนาดพื้นที่สำหรับการเกษตร

จากการวิเคราะห์ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 61.0 มีพื้นที่สำหรับการเกษตรของครัวเรือนอยู่ในช่วง 1 ถึง 10 ไร่ รองลงมาร้อยละ 29.9 มีพื้นที่ของครัวเรือนอยู่ในช่วงมากกว่า 10 ไร่ ถึง 50 ไร่ ส่วนน้อยมีพื้นที่เพื่อการเกษตรของครัวเรือน มากกว่า 20 ไร่ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 9.1 ของครัวเรือนทั้งหมด โดยมีพื้นที่ต่ำสุด 3 ไร่ พื้นที่สูงสุด 70 ไร่ พื้นที่สำหรับการเกษตรของครัวเรือนโดยเฉลี่ย คือ 11.7 ไร่ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็น 9.23

ตารางที่ 8 แสดงขนาดพื้นที่สำหรับการเกษตรทั้งหมดของครัวเรือน

ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด (ไร่ ต่อ ครัวเรือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 - 10	47	61.0
10 - 20	23	29.9
มากกว่า 20	7	9.1
รวม	77	100.0

จำนวนพื้นที่ทั้งหมดต่ำสุด 3 ไร่ต่อครัวเรือน

จำนวนพื้นที่ทั้งหมดเฉลี่ย 11.7 ไร่ต่อครัวเรือน

จำนวนพื้นที่ทั้งหมดสูงสุด 70 ไร่/ครัวเรือน

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.23

9. รายได้ทั้งหมดของครัวเรือน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าเกษตรกรที่ศึกษาส่วนใหญ่มีรายได้รวมทั้งหมดต่อครัวเรือนต่อปี อยู่ในช่วง 0 ถึง 4,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 57.1 ของเกษตรกรที่ศึกษา รองลงมา มีรายได้อยู่ในช่วง 4,001 ถึง 8,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 22.1 และร้อยละ 11.7 มีรายได้ 8,001 ถึง 12,000 บาทต่อปี และส่วนน้อยคือร้อยละ 9.1 มีรายได้มากกว่า 12,000 บาทต่อปีต่อครัวเรือน ครัวเรือนเกษตรกรมีรายได้ต่ำสุด 0 บาทต่อปี คือ เป็นครัวเรือนที่ไม่มีรายได้ เมื่อปีที่ผ่านมา และมีรายได้สูงสุด 70,000 บาทต่อปีต่อครัวเรือน รายได้เฉลี่ยของเกษตรกรคิดเป็น 6,585.71 บาทต่อปีต่อครัวเรือน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9,429.15

ตารางที่ 9 แสดงรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเกษตรกร

รายได้ (บาท/ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
0 - 4,000	44	57.1
4,001 - 8,000	17	22.1
8,001 - 12,000	9	11.7
มากกว่า 12,000	7	9.1
รวม	77	100.0

รายได้ต่ำสุด 0 บาท/ปี/ครัวเรือน

รายได้สูงสุด 70,000 บาท/ปี/ครัวเรือน

รายได้เฉลี่ย 6,585.71 บาท/ปี/ครัวเรือน

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9,429.15

10. ขนาดพื้นที่การเกษตรที่มีการก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าครัวเรือนของเกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำการเกษตร ซึ่งก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ จำนวน 1 ถึง 5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 62.3 รองลงมาร้อยละ 18.2 มีพื้นที่จำนวน 6 ถึง 10 ไร่ ครัวเรือนของเกษตรกรที่ไม่มีพื้นที่ซึ่งก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ คิดเป็นร้อยละ 15.6 และส่วนน้อยของเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 3.9 มีพื้นที่ทำการเกษตร ซึ่งมีการก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำจำนวนมากกว่า 10 ไร่ขึ้นไป พื้นที่ก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำต่ำสุด 0 ไร่ สูงสุด 18 ไร่ พื้นที่ก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเฉลี่ยคิดเป็น 3.88 ไร่ต่อครัวเรือน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.20

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรซึ่งมีการก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

จำนวนพื้นที่ทำการเกษตรที่มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีพื้นที่	12	15.6
1-5 ไร่	48	62.3
6-10 ไร่	14	18.2
มากกว่า 10 ไร่	3	3.9
รวม	77	100.0

จำนวนพื้นที่ต่ำสุด 0 ไร่
จำนวนพื้นที่สูงสุด 18 ไร่

จำนวนพื้นที่เฉลี่ย 3.88 ไร่
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.20

11. รายได้จากพื้นที่การเกษตร ที่มีการก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าเกษตรกรที่ทำการศึกษาล้วนใหญ่มีรายได้จากพื้นที่ทำการเกษตร เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำอยู่ในช่วง 0 ถึง 3000 บาทต่อครัวเรือนต่อปี รองลงมาอยู่ในช่วง 3001 ถึง 6000 บาทต่อครัวเรือนต่อปี คิดเป็นร้อยละ 24.7 และส่วนน้อยของเกษตรกรมีรายได้มากกว่า 6000 บาทต่อครัวเรือนต่อปี โดยรายได้ต่ำสุดคือ ไม่มีรายได้จากพื้นที่การเกษตรเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ รายได้สูงสุด 40,000 บาทต่อครัวเรือนต่อปี รายได้เฉลี่ยคือ 2998.70 บาท ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 4797.16

ตารางที่ 11 แสดงรายได้ทั้งหมดจากพื้นที่ทำการเกษตร ซึ่งมีการก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

รายได้จากพื้นที่ทำการเกษตร ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ (บาท ต่อ ครัวเรือน ต่อ ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
0 – 3,000	53	68.8
3,001 – 6,000	19	24.7
มากกว่า 6,000	5	6.5
รวม	77	100.0

รายได้ต่ำสุด 0 บาท
รายได้สูงสุด 40,000 บาท

รายได้เฉลี่ย 2,998.70 บาท
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4,797.16

12. การกู้ยืมเงิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ มีการกู้ยืมเงินคิดเป็นร้อยละ 67.5 ที่เหลือเป็นส่วนน้อยคิดเป็นร้อยละ 32.5 ซึ่งมิได้มีการกู้ยืมเงินจากแหล่งใด ๆ

ตารางที่ 12 แสดงการกู้ยืมเงินของเกษตรกร

การกู้ยืม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีการกู้ยืม	52	67.5
ไม่มีการกู้ยืม	25	32.5
รวม	77	100.0

12.1 จุดประสงค์ของการกู้ยืมเงิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เกษตรกรที่ทำการศึกษาจากจำนวนเกษตรกรที่มีการกู้ยืมเงินทั้งหมด 52 คน คิดเป็น 100% ของผู้ที่มีการกู้ยืมเงิน ปรากฏว่าเกษตรกรที่กู้ยืมเงินส่วนใหญ่มีจุดประสงค์ในการกู้ยืม เพื่อซื้ออาหาร ขำรักษาโรค คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาจุดประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อใช้ในการดำเนินการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 36.5 และเพื่อกิจกรรมอื่น ๆ เช่น สร้างบ้าน ผู้คิดความในศาล เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 7.7 เกษตรกรที่ทำการศึกษาน้อยที่สุดทำการกู้ยืมเงินเพื่อใช้ในการศึกษาของสมาชิกในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.8

ตารางที่ 13 แสดงจุดประสงค์ในการกู้ยืมเงินของเกษตรกร

จุดประสงค์ในการกู้ยืมเงิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพื่อใช้ในการเกษตร	19	36.5
เพื่อซื้ออาหารและยา	26	50.0
เพื่อการศึกษาของสมาชิกในครัวเรือน	3	5.8
เพื่อใช้ในกิจกรรมอื่น ๆ	4	7.7
รวม	52	100.0

13. การรับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากบุคคลภายนอกหมู่บ้าน

13.1 การรับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากบุคลากรขององค์กรเอกชน (NGO) เพื่อการพัฒนาที่สูงในรอบปีที่ผ่านมา

จากการวิเคราะห์ พบว่าเกษตรกรที่ทำการศึกษาลงพื้นที่ได้พบปะกับบุคลากรขององค์กรเอกชน เพื่อการพัฒนาที่สูงเป็นจำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 28.6 รองลงมาคิดเป็นร้อยละ 19.5 ไม่ได้พบปะกับบุคลากรดังกล่าว ส่วนร้อยละ 18.2 ได้พบ 5 ครั้ง ร้อยละ 16.9 ได้พบ 1 ครั้ง ร้อยละ 6.5 ได้พบมากกว่า 5 ครั้ง และส่วนน้อยได้พบ 3 ครั้ง และ 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.2 เท่ากัน เกษตรกรซึ่งพบปะกับบุคลากรขององค์กรเอกชนน้อยครั้งที่สุดคือ ไม่ได้พบเลย ส่วนที่พบสูงสุดคือ 10 ครั้ง จำนวนครั้งเฉลี่ยคือ 2.64 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.51

ตารางที่ 14 แสดงการรับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากบุคลากรขององค์กรเอกชน เพื่อการพัฒนาที่สูงในรอบปีที่ผ่านมา

จำนวนครั้ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
0 ครั้ง	15	19.5
1 ครั้ง	13	16.9
2 ครั้ง	22	28.6
3 ครั้ง	4	5.2
4 ครั้ง	4	5.2
5 ครั้ง	14	18.2
มากกว่า 5 ครั้ง	5	6.5
รวม	77	100.0

จำนวนครั้งต่ำสุด 0 ครั้ง

ค่าเฉลี่ย 2.64 ครั้ง

จำนวนครั้งสูงสุด 10 ครั้ง

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.51

13.2 การรับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากบุคลากรขององค์กรรัฐบาลในรอบปีที่ผ่านมา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าเกษตรกรที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่ได้พบกับบุคลากรขององค์กรรัฐบาล 5 ครั้ง คิดเป็นเกษตรกรร้อยละ 26.0 รองลงมาร้อยละ 19.5 ได้พบปะกับบุคลากรของรัฐ มากกว่า 5 ครั้ง เกษตรกรร้อยละ 16.9 พบกับบุคลากรของรัฐ 3 ครั้ง ร้อยละ 15.6 ไม่ได้พบกับบุคลากรของรัฐ ร้อยละ 13.0 พบ 1 ครั้ง ร้อยละ 7.8 ได้พบ 4 ครั้ง และส่วนน้อยของเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 1.3 ได้พบกับบุคลากรของรัฐ 3 ครั้ง น้อยครั้งที่สุดคือ ไม่ได้พบเลย ส่วนเกษตรกรที่พบกับบุคลากรของรัฐมากที่สุดคือ 12 ครั้ง เฉลี่ยแล้วเกษตรกรได้พบกับบุคลากรของรัฐจำนวน 4.06 ครั้ง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.45

ตารางที่ 15 แสดงการรับข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากบุคลากรของรัฐบาลในรอบปีที่ผ่านมา

จำนวนครั้ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
0 ครั้ง	12	15.6
1 ครั้ง	10	13.0
2 ครั้ง	13	16.9
3 ครั้ง	1	1.3
4 ครั้ง	6	7.8
5 ครั้ง	20	26.0
มากกว่า 5 ครั้ง	15	19.5
รวม	77	100.0

จำนวนครั้งต่ำสุด 0 ครั้ง

จำนวนครั้งสูงสุด 12 ครั้ง

ค่าเฉลี่ย 4.06 ครั้ง

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.45

13.3 การรับข่าวสารความรู้จากบุคคลในตัวเมือง พิจารณาจากจำนวนครั้งของการ เข้าเมือง (อำเภอจอมทอง, อำเภอเมือง)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกษตรกรมีการเดินทางเข้าสู่ตัวเมือง ได้แก่ อำเภอ
จอมทอง และอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 68.8 เข้าเมือง 1 ถึง 10
ครั้ง รองลงมาร้อยละ 16.9 เข้าเมือง 11 ถึง 20 ครั้ง ร้อยละ 5.2 เข้าเมืองมากกว่า 50 ครั้ง ส่วน
เกษตรกรที่เข้าเมือง 31 ถึง 40 ครั้ง และ 41 ถึง 50 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.9 เท่ากัน ส่วนน้อยที่สุดของ
เกษตรกรนั้นมีเพียงร้อยละ 1.3 ซึ่งไม่ได้เข้าเมืองเลย จำนวนครั้งสูงสุดที่เกษตรกรเดินทางเข้าเมืองคือ
360 ครั้ง ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 11.01 ครั้ง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 43.94

ตารางที่ 16 แสดงการรับข่าวสารความรู้จากบุคคลในตัวเมืองในรอบปีที่ผ่านมา

จำนวนครั้งของการเข้าเมือง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
0 ครั้ง	1	1.3
1 - 10 ครั้ง	53	68.8
11 - 20 ครั้ง	13	16.9
มากกว่า 20 ครั้ง	10	13.0
รวม	77	100.0

จำนวนครั้งต่ำสุด 0 ครั้ง
จำนวนครั้งสูงสุด 360 ครั้ง

จำนวนครั้งเฉลี่ย 19.09 ครั้ง
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 43.94

14. การรับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากการเข้าร่วมการฝึกอบรม
ในรอบปีที่ผ่านมา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าเกษตรกรที่ศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 36.4 ไม่ได้เข้ารับการอบรม รองลงมาร้อยละ 18.2 เข้าร่วม 2 ครั้งต่อปี เกษตรกรที่เข้าร่วม 1 ครั้ง และ 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 14.3 เท่ากัน เกษตรกรร้อยละ 11.7 เข้ารับการฝึกอบรมมากกว่า 5 ครั้ง เกษตรกรร้อยละ 3.9 เข้าร่วม 3 ครั้ง และส่วนน้อยของเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 1.3 เข้าร่วม 4 ครั้ง เกษตรกรเข้าร่วมการอบรมเกี่ยวกับการเกษตรมีจำนวนครั้งสูงสุด 12 ครั้ง จำนวนครั้งเฉลี่ย 2.52 ครั้ง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.16

ตารางที่ 17 แสดงการรับข่าวสารความรู้ เกี่ยวกับการเกษตรจากการเข้าร่วมการ
ฝึกอบรม ในรอบปีที่ผ่านมา

จำนวนครั้ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ได้เข้าร่วม	28	36.4
1 ครั้ง	11	14.3
2 ครั้ง	14	18.2
3 ครั้ง	3	3.9
4 ครั้ง	1	1.3
5 ครั้ง	11	14.3
มากกว่า 5 ครั้ง	9	11.7
รวม	77	100.0

จำนวนครั้งต่ำสุด 0 ครั้ง
จำนวนครั้งสูงสุด 12 ครั้ง

จำนวนครั้งเฉลี่ย 2.52 ครั้ง
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.16

15. การรับข่าวสารความรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการปลูกพืชแบบขั้นบันได
เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำในรอบปีที่ผ่านมา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าเกษตรกรที่ศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 57.1 ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดขึ้น รองลงมา 28.6% เข้าร่วมกิจกรรม 1 ครั้ง เกษตรกรร้อยละ 7.8 เข้าร่วมกิจกรรม 2 ครั้ง เกษตรกรร้อยละ 2.6 เข้าร่วมกิจกรรม 3 ครั้ง และเกษตรกรส่วนน้อยเข้าร่วมกิจกรรม 4 ครั้ง 5 ครั้ง และมากกว่า 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.3 เท่า ๆ กัน เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมบ่อยครั้งที่สุด จำนวน 9 ครั้ง จำนวนครั้งเฉลี่ยเป็น 0.75 ครั้ง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.37

ตารางที่ 18 แสดงการรับข่าวสารความรู้ จากการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการ
ปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำในรอบ ปีที่ผ่านมา

จำนวนครั้ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ได้เข้าร่วม	44	57.1
1 ครั้ง	22	28.6
2 ครั้ง	6	7.8
3 ครั้ง	2	2.6
4 ครั้ง	1	1.3
5 ครั้ง	1	1.3
มากกว่า 5 ครั้ง	1	1.3
รวม	77	100.0

จำนวนครั้งต่ำสุด 0 ครั้ง

จำนวนครั้งสูงสุด 9 ครั้ง

จำนวนครั้งเฉลี่ย 0.75 ครั้ง

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.37

16. การรับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากวิทยุ โทรทัศน์ เสียงตามสายของหมู่บ้าน และสื่อสิ่งพิมพ์

16.1 การรับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากวิทยุ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าเกษตรกรที่ศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 62.4 ได้รับข่าวสารจากวิทยุมากกว่า 5 ครั้งต่อสัปดาห์ รองลงมาร้อยละ 10.4 ได้รับข่าวสารจากวิทยุ 5 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 9.1 ไม่ได้รับข่าวสารจากวิทยุ เกษตรกรร้อยละ 6.5 ได้รับข่าวสารจากวิทยุ 1 ครั้งต่อสัปดาห์ เกษตรกรได้รับข่าวสารจากวิทยุ 2 ครั้งต่อสัปดาห์ และ 3 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 5.2 เท่า ๆ กัน และส่วนน้อยของเกษตรกรได้รับข่าวสารจากวิทยุ 4 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 1.3 เกษตรกรได้รับข่าวสารจากวิทยุสูงสุด 14 ครั้งต่อสัปดาห์ เนื่องจากการรับข่าวสารจากวิทยุ 6.68 ครั้งต่อสัปดาห์ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.28

16.2 การรับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากโทรทัศน์

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 75.3 ไม่ได้รับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากโทรทัศน์ รองลงมาร้อยละ 7.8 ได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์ 3 ครั้งต่อสัปดาห์ เกษตรกรร้อยละ 5.2 ได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์ มากกว่า 5 ครั้งต่อสัปดาห์ และได้รับข่าวสาร 2 ครั้งต่อสัปดาห์ และ 4 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 3.9 เท่า ๆ กัน เกษตรกรร้อยละ 2.6 ได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์ 1 ครั้งต่อสัปดาห์ เกษตรกรส่วนน้อยคิดเป็นร้อยละ 1.3 ได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์ 5 ครั้งต่อสัปดาห์ จำนวนครั้งสูงสุดที่เกษตรกรได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์คือ 7 ครั้งต่อสัปดาห์ จำนวนครั้งเฉลี่ยเป็น 0.92 ครั้ง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.89

16.3 การรับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากเสียงตามสายของหมู่บ้าน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 75.3 ได้รับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการเกษตร 6 ครั้งต่อสัปดาห์ รองลงมาคิดเป็นร้อยละ 7.8 ได้รับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการเกษตร 2 ครั้งต่อสัปดาห์ และ 5 ครั้งต่อสัปดาห์ ตามลำดับ เกษตรกร 3.9% ได้รับข่าวสารความรู้จากเสียงตามสาย 4 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 2.6 ได้รับข่าวสาร 3 ครั้งต่อสัปดาห์ และเกษตรกรส่วนน้อยได้รับข่าวสาร 1 และ 2 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 1.3 จำนวนครั้งเฉลี่ยของการรับข่าวสารความรู้จากเสียงตามสาย คือ 5.31 ครั้งต่อสัปดาห์ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.44

16.4 การรับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อสิ่งพิมพ์

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าเกษตรกรที่ทำการศึกษาล้วนใหญ่ไม่ได้รับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อสิ่งพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 96.1 เกษตรกรส่วนน้อยได้รับเป็นจำนวนครั้ง 1 ครั้ง 2 ครั้ง และ 3 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 1.3 เท่ากัน จำนวนครั้งเฉลี่ยของการรับข่าวสารเป็น 0.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.42

ตารางที่ 19 แสดงการรับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากวิทยุ โทรทัศน์
เสียงตามสายของหมู่บ้าน และสื่อสิ่งพิมพ์

จำนวนครั้งของการรับข่าวสาร ความรู้ทางการเกษตร	วิทยุ		โทรทัศน์		เสียงตามสาย		สิ่งพิมพ์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับ	7	9.1	58	75.3	1	1.3	74	96.1
1 ครั้ง/สัปดาห์	5	6.5	2	2.6	1	1.3	1	1.3
2 ครั้ง/สัปดาห์	4	5.2	3	3.9	6	7.8	1	1.3
3 ครั้ง/สัปดาห์	4	5.2	6	7.8	2	2.6	1	1.3
4 ครั้ง/สัปดาห์	1	1.3	3	3.9	3	3.9	0	0
5 ครั้ง/สัปดาห์	8	10.4	1	1.3	6	7.8	0	0
มากกว่า 5 ครั้ง/สัปดาห์	48	62.4	4	5.2	58	75.3	0	0
รวม	77	100	77	100	77	100	77	100
จำนวนครั้งเฉลี่ยของการรับข่าวสาร	6.68		0.72		5.31		0.08	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	4.28		1.89		1.44		0.42	

17. ความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกษตรกรที่ทำการศึกษาโดยเฉลี่ยร้อยละ 82.58 ตอบถูกต้องตามหลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ ในทุกข้อความ เกษตรกรร้อยละ 96.11 เลือกตอบถูกในข้อความที่ว่า การปลูกพืชแบบขั้นบันไดหมายถึง การปลูกพืชอะไรก็ได้ เป็นแถวหรือเป็นแถบยาวตามแนวระดับ ขวางความลาดเทของพื้นที่ การทำคันดินขั้นบันไดปลูกพืช คุ้รับน้ำของเขา ขวางความลาดเทของพื้นที่ ช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ท่านทราบวิธีการวางแนวระดับในพื้นที่ลาดเท เพื่อทำแนวปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ การปลูกพืชไร่บนที่ลาดชันควรมีการทำคันดิน ขั้นบันไดคัน คุ้รับน้ำขอบเขา เป็นแนวยาวขวางความลาดเทเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ และการปลูกพืชเป็นแถวขวางความลาดเทของพื้นที่ เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยลดการชะล้างพังทลายของดินได้ เกษตรกรร้อยละ 85.7 ตอบถูกในข้อความว่า การปลูกพืชเป็นแถวยาวลงมาตามความลาดเท เป็นการกระทำที่ผิดหลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ เกษตรกรร้อยละ 77.9 เลือกตอบผิดในข้อความที่ว่า การเผ่าคองซังหรือวัชพืชในไร่มาเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ เกษตรกรร้อยละ 74.0 เลือกตอบผิด ในข้อความที่ว่า บนพื้นที่ลาดชันนั้นยิ่งทำการไถพรวนมากเท่าไร ยิ่งเป็นผลดีต่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ เกษตรกรร้อยละ 72.7 เลือกตอบผิดในข้อความว่า การไถพรวนในพื้นที่การเกษตรที่ลาดชัน ควรทำการไถพรวนขึ้นลงตามความลาดเทของพื้นที่ เกษตรกรร้อยละ 70.1 เลือกตอบผิดในข้อความว่า ตามหลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ ในพื้นที่ทำการเกษตรที่ลาดชันมาก ๆ นั้น เราจะสร้างคันดินหรือไม่สร้างก็มีผลไม่แตกต่างกัน และเกษตรกรร้อยละ 64.9 เลือกตอบผิดในข้อความว่า การปลูกข้าวนาดำ ไม่ใช่วิธีการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ และการปลูกหญ้าแฝกเป็นแถวขวางความลาดเทในการแปลงปลูกพืชนั้น หญ้าแฝกจะแย่งน้ำ และธาตุอาหาร ในดินจากพืชในแปลง

ตารางที่ 20 แสดงการตอบข้อทดสอบความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชแบบขั้นบันได และการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ข้อความ	ผู้ตอบถูก (ร้อยละ)	ผู้ตอบผิด (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
1.การปลูกพืชแบบขั้นบันไดหมายถึงการปลูกพืชอะไรก็ได้ เป็นแถว หรือเป็นแถวยาวตามแนวระดับขวางความลาดเทของพื้นที่	74 (96.1)	3 (3.9)	77 (100.0)
2.บนพื้นที่ลาดชันนั้นยังทำการไถพรวนมากเท่าไรยังเป็นผลดีต่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	57 (74.0)	20 (26.0)	77 (100.0)
3.การทำคันดิน ขั้นบันไดปลูกพืช คูรับน้ำขอบเขา ขวางความลาดเทของพื้นที่ ช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	74 (96.1)	3 (3.9)	77 (100.0)
4.การเผาตอซังหรือวัชพืชในไร่นาเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	60 (77.9)	17 (22.1)	77 (100.0)
5.ทำนทรายวิธีการวางแนวระดับในพื้นที่ลาดเท เพื่อทำแนวปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	74 (96.1)	3 (3.9)	77 (100.0)
6.การไถพรวนในพื้นที่การเกษตรที่ลาดชัน ควรทำการไถพรวนชันลงตามความลาดเทของพื้นที่	56 (72.7)	21 (27.3)	77 (100.0)
7.การปลูกพืชไร่บนที่ลาดชันควรมีการทำคันดิน ขั้นบันไดดิน คูรับน้ำขอบเขา เป็นแนวยาวขวางความลาดเทเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	74 (96.1)	3 (3.9)	77 (100.0)
8.การปลูกข้าวนาดำ ไม่ใช่วิธีการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์	50 (64.9)	27 (35.1)	77 (100.0)
9.การปลูกหญ้าแฝกเป็นแถวขวางความลาดเทในแปลงปลูกพืชไร่ หญ้าแฝกจะแย่งน้ำและธาตุอาหารในดิน	50 (64.9)	27 (35.1)	77 (100.0)

ข้อความ	ผู้ตอบถูก (ร้อยละ)	ผู้ตอบผิด (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
10.การปลูกพืชเป็นแถวยาวลงมาตามความลาดเท เป็น การกระทำที่ผิดหลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ	66 (85.7)	11 (14.3)	77 (100.0)
11.ตามหลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ ในพื้นที่ทำการ เกษตรที่ลาดชันมาก ๆ นั้น เราจะสร้างคันดินหรือไม่ สร้างก็มีผลไม่แตกต่างกัน	54 (70.1)	23 (29.9)	77 (100.0)
12.การปลูกพืชเป็นแถวขวางความลาดเทของพื้นที่ เป็น วิธีหนึ่งที่จะช่วยลดการชะล้างพังทลายของดินได้	74 (96.1)	3 (3.9)	77 (100.0)
เฉลี่ย	63.58 (82.58)	13.42 (17.42)	77 (100.0)

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าเกษตรกรที่ทำการศึกษาล้วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ มาก (ได้คะแนนของข้อทดสอบตั้งแต่ 7 คะแนนขึ้นไป จากทั้งหมด 12 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 90.9 ส่วนเกษตรกรส่วนน้อยมีความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ น้อย (ได้คะแนนของข้อทดสอบต่ำกว่า 7 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 9.1 คะแนนต่ำสุดที่เกษตรกรได้รับคือ 2 คะแนน คะแนนสูงสุด 12 คะแนน คะแนนเฉลี่ยของเกษตรกรคือ 9.91 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.21

ตารางที่ 21 แสดงความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ความรู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อย (น้อยกว่า 7 คะแนน)	7	9.1
มาก (7 คะแนน ขึ้นไป)	70	90.9
รวม	77	100.0

คะแนนต่ำสุด 4 คะแนน

คะแนนเฉลี่ย 9.91

คะแนนสูงสุด 12 คะแนน

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.21

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ในการวิเคราะห์ส่วนนี้ ผู้ศึกษากำหนดเกณฑ์วัดความคิดเห็นเฉลี่ย ดังนี้คือ

ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.49 แปลว่า ไม่เห็นด้วย

ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 1.50 ถึง 2.49 แปลว่า ไม่แน่ใจ

ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 2.50 ถึง 3.00 แปลว่า เห็นด้วย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าเกษตรกรที่ทำการศึกษาเห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยมีความคิดเห็นเฉลี่ย รวมทั้งหมด 2.66 ส่วนความคิดเห็นของเกษตรกร ต่อประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ มีดังนี้

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อข้อความเกี่ยวกับการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำโดยตรง

1. เกษตรกรที่ทำการศึกษาร้อยละ 79.2 ไม่เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า การปลูกพืชแบบขั้นบันได เป็นการสิ้นเปลืองแรงงานในการปลูกและดูแลรักษา คิดเป็นร้อยละ 79.2 ส่วนเกษตรกรที่ไม่แน่ใจ และเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวร้อยละ 10.4 ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 2.69 แสดงว่าเกษตรกรเห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขั้นบันได ในประเด็นข้างต้น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65

2. เกษตรกรที่ศึกษาร้อยละ 94.8 เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า การปลูกพืชแบบขั้นบันได ช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 94.8 รองลงมาคิดว่าไม่แน่ใจร้อยละ 3.9 และเกษตรกรส่วนน้อยคิดเป็นร้อยละ 1.3 ไม่เห็นด้วยกับข้อความ ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 2.94 แสดงว่าเกษตรกรเห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขั้นบันได ในประเด็นข้างต้น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.30

3. เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า วิธีการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์นั้น ไม่ขัดต่อประเพณี วัฒนธรรมของชาวกะเหรี่ยง คิดเป็นร้อยละ 80.5 รองลงมาพบว่าเกษตรกร ร้อยละ 16.9 ไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว และเกษตรกรส่วนน้อยมีความคิดว่าไม่แน่ใจต่อข้อความคิดเป็นร้อยละ 2.6 ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 2.64 คือ มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยว่าเห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขั้นบันได ในประเด็นข้างต้น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76

4. เกษตรกรที่ทำการศึกษาร้อยละ 67.5 ไม่เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า เมื่อใช้ระบบปลูกพืชเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำแล้วทำให้รายได้ลดลง เกษตรกรร้อยละ 23.4 ไม่แน่ใจ ส่วนเกษตรกรส่วนน้อยเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 9.1 ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 2.58 แสดงว่าเกษตรกรเห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขั้นบันได ในประเด็นข้างต้น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66

5. เกษตรกรที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 94.3 เห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขึ้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ รองลงมามีเพียงร้อยละ 3.9 ที่ไม่แน่ใจ และส่วนน้อยไม่เห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขึ้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ คิดเป็นร้อยละ 1.3 ความคิดเห็นเห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขึ้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ความคิดเห็นเฉลี่ย 2.94 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.30

6. เกษตรกรที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 90.9 เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า การปลูกพืชแบบขึ้นบันไดเป็นวิธีการที่ช่วยลดและป้องกันการชะล้างพังทลายของดินได้ดี รองลงมาคิดเป็นร้อยละ 6.5 ไม่แน่ใจกับข้อความดังกล่าว และเกษตรกรส่วนน้อยไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 2.6 มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 2.88 แสดงว่าเกษตรกรโดยเฉลี่ยเห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขึ้นบันไดในประเด็นข้างต้น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.40

7. เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า การปลูกพืชแบบขึ้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ทำให้พื้นที่เพาะปลูกลดลง คิดเป็นร้อยละ 58.4 รองลงมาร้อยละ 36.4 ไม่แน่ใจและส่วนน้อยคิดเป็นร้อยละ 5.2 เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 2.53 แสดงว่าเกษตรกรเห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขึ้นบันไดในประเด็นข้างต้น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60

8. เกษตรกรที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 61.0 ไม่เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า ท่านใช้วิธีการปลูกพืชแบบขึ้นบันได เพราะเจ้าหน้าที่กำหนดให้ทำโดยเกษตรกรมิได้ต้องการหรือสมัครใจทำเอง เกษตรกรไม่แน่ใจและคิดว่าเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 19.5 เท่า ๆ กัน ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 2.42 นั่นคือ เกษตรกรมีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยไม่แน่ใจ กับการปลูกพืชแบบขึ้นบันไดในประเด็นข้างต้น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80

9. เกษตรกรที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า การปลูกพืชแบบขึ้นบันได ทำให้ต้องลงทุนซื้อพันธุ์พืช ปุ๋ย หรือยากำจัดศัตรูพืชมากกว่าการปลูกแบบดั้งเดิม โดยคิดเป็นร้อยละ 54.5 รองลงมาพบว่าเกษตรกรร้อยละ 24.7 ไม่แน่ใจ และส่วนน้อยเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 20.8 ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยคิดเป็น 2.34 นั่นคือ เกษตรกรไม่แน่ใจกับการปลูกพืชแบบขึ้นบันไดในประเด็นข้างต้น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80

10. เกษตรกรส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 92.2 เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า เจ้าหน้าที่ที่มาส่งเสริมระบบอนุรักษ์ดินและน้ำนั้น มีความน่าเชื่อถือ รองลงมาร้อยละ 6.5 ไม่แน่ใจ และส่วนน้อยร้อยละ 1.3 ไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 2.91 แสดงว่าเห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขึ้นบันไดในประเด็นข้างต้น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.33

11. เกษตรกรที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า การปลูกพืชแบบขั้นบันไดนี้เป็นสิ่งที่ยากแก่การปฏิบัติและสมาชิกภายในครัวเรือนสามารถช่วยกันทำได้ คิดเป็นร้อยละ 98.7 และเกษตรกรส่วนน้อยคิดเป็นร้อยละ 1.3 ไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 2.97 แสดงว่าเกษตรกรเห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขั้นบันไดในประเด็นข้างต้น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.23

12. เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า การปลูกพืชแบบขั้นบันได ทำให้การปลูกพืชล่าช้า และเสียเวลากว่าการปลูกเป็นแนวชั้นลงตามความลาดเทของพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 55.8 รองลงมาเกษตรกรไม่แน่ใจร้อยละ 32.5 และส่วนน้อยเห็นด้วยกับข้อความข้างต้น คิดเป็นร้อยละ 11.7 ความคิดเห็นเฉลี่ย 2.44 นั่นคือ เกษตรกรไม่แน่ใจกับการปลูกพืชแบบขั้นบันไดในประเด็นข้างต้น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70

13. เกษตรกรที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า ท่านต้องการขุดทำลายคันดินในพื้นที่การเกษตร เพื่อเพิ่มพื้นที่เพาะปลูก โดยคิดเป็นร้อยละ 68.8 รองลงมาร้อยละ 15.6 เกษตรกรไม่แน่ใจและเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 2.53 แสดงว่าเกษตรกรเห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขั้นบันไดในประเด็นข้างต้น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75

14. เกษตรกรที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 68.8 ไม่เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า ท่านไม่ต้องการดูแลซ่อมบำรุงสิ่งก่อสร้าง ในการอนุรักษ์ดินและน้ำในกรณีที่มีความเสียหายพังทลายลงเพราะควรเป็นงานของเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน ในขณะที่อีกร้อยละ 24.7 เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว และเกษตรกรส่วนน้อยร้อยละ 6.5 ไม่แน่ใจต่อข้อความนั้น ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยคิดเป็น 2.44 นั่นคือ เกษตรกรไม่แน่ใจกับการปลูกพืชแบบขั้นบันไดในประเด็นข้างต้น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.87

ความคิดเห็นเฉลี่ยของเกษตรกรที่มีต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันไดในประเด็นข้างต้นนี้ คือเห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเป็น 2.66 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.29

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อแนวความคิดด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำ

15. เกษตรกรที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า การทำการเกษตรนั้นดินเป็นสิ่งสำคัญที่สุด และดินที่อุดมสมบูรณ์ทำให้ผลผลิตดี โดยคิดเป็นร้อยละ 98.7 และส่วนน้อยของเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 1.3 ไม่แน่ใจต่อข้อความดังกล่าว ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 2.99 นั่นคือเกษตรกรเห็นด้วยกับแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ในประเด็นข้างต้น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.11

16. เกษตรกรที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่ไม่แน่ใจ ในกรณีข้อความที่ว่า ป่าไม้ที่มีอยู่รอบ ๆ หมู่บ้านในปัจจุบันนี้อุดมสมบูรณ์มาก และไม่ต้องการดูแลหรือปลูกเพิ่มเติม โดยคิดเป็นร้อยละ 39.0 รองลง

มาเกษตรกรร้อยละ 32.5 เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว และเกษตรกรส่วนน้อยไม่เห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 28.6 ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 1.96 นั่นคือ เกษตรกรที่ทำการศึกษามาไม่แน่ใจกับแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ในประเด็นข้างต้น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79

17. เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 92.2 ไม่เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า ชาวกะเหรี่ยงไม่ได้อาศัยอยู่ในป่า ดังนั้นถึงแม้จะวางป่าจนหมดชาวกะเหรี่ยงก็อยู่ได้ รองลงมาร้อยละ 6.5 ไม่แน่ใจ และส่วนน้อยเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 1.3 ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 2.91 แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ในประเด็นข้างต้น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.33

18. เกษตรกรที่ทำการศึกษาลittleส่วนใหญ่ร้อยละ 97.4 เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า การเกษตรจะประสบผลดีก็ต่อเมื่อมีป่าช่วยซับน้ำ และความชุ่มชื้นไว้ในพื้นที่การเกษตรที่อยู่ใกล้เคียง และเกษตรกรส่วนน้อยเพียงร้อยละ 1.3 ที่ไม่เห็นด้วยกับข้อความข้างต้น ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 2.97 นั่นคือ เกษตรกรเห็นด้วยกับแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ในประเด็นข้างต้น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.16

19. เกษตรกรที่ทำการศึกษาลittleเห็นด้วยว่า มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำควรจะมีคู่กับการทำการเกษตรในหมู่บ้านตลอดไปชั่วคราวหว่าน คิดเป็นร้อยละ 98.7 และเกษตรกรส่วนน้อยคิดเป็นร้อยละ 1.3 เท่านั้น ที่ไม่แน่ใจต่อข้อความดังกล่าว ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 2.99 นั่นคือ เกษตรกรเห็นด้วยกับแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ในประเด็นข้างต้น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.11

20. เกษตรกรที่ทำการศึกษาลittleร้อยละ 94.8 เห็นด้วยว่าควรมีการหยุดยั้ง และป้องกันการพังทลายของดิน เกษตรกรไม่แน่ใจ และไม่เห็นด้วยต่อข้อความข้างต้น คิดเป็นร้อยละ 2.6 เท่า ๆ กัน ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 2.92 แสดงว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ในประเด็นข้างต้น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.35

21. เกษตรกรที่ทำการศึกษาลittleคิดเป็นร้อยละ 85.7 เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า ต้องการขยายพื้นที่เพื่อปลูกพืชแบบขั้นบันได เพราะเห็นว่าเป็นสิ่งดีต่อที่ดิน รองลงมาร้อยละ 7.8 ไม่แน่ใจ และร้อยละ 6.5 ไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 2.79 แสดงว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ในประเด็นข้างต้น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55

22. เกษตรกรที่ทำการศึกษาลittle ไม่เห็นด้วยว่าการบุกรุกกลางป่า เป็นสิ่งจำเป็นต้องกระทำต่อไปเพื่อเพิ่มพื้นที่เพาะปลูก โดยคิดเป็นร้อยละ 51.9 รองลงมาร้อยละ 26.0 ของเกษตรกรเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว และส่วนน้อยของเกษตรกรตอบว่าไม่แน่ใจกับข้อความนั้น โดยคิดเป็นร้อยละ 22.1 ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 2.26 แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรไม่แน่ใจกับแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ในประเด็นข้างต้น โดยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 0.85

23. เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 98.7 เห็นด้วยว่าตนเองมีหน้าที่ต้องบำรุงรักษาที่ดินของตนเอง ให้คงความสมบูรณ์ เพื่อตนเอง ลูกหลาน และประเทศชาติ มีเพียงเกษตรกรร้อยละ 1.3 เท่านั้น ที่ไม่แน่ใจ ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยคิดเป็น 2.99 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรเห็นด้วยกับแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ ในประเด็นข้างต้น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.11

24. เกษตรกรที่ทำการศึกษาลูกส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า ดินที่ถูกน้ำฝนชะล้างไหลลงสู่ลำน้ำแม่เตี๋ยะนั้น จะไม่ทำให้เกิดผลเสียต่อชาวบ้านในหมู่บ้านอื่น คิดเป็นร้อยละ 41.6 รองลงมาเกษตรกรไม่เห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 32.5 และร้อยละ 26.0 ไม่แน่ใจ ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยคิดเป็น 1.91 นั่นคือ เกษตรกรไม่แน่ใจกับแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ในประเด็นข้างต้น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.86

ความคิดเห็นเฉลี่ยของเกษตรกรที่มีต่อข้อความเกี่ยวกับแนวความคิดด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำ เท่ากับ 2.67 แสดงว่าเกษตรกรเห็นด้วยกับแนวความคิดด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ตารางที่ 22 แสดงความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อ การอนุรักษ์ดินและน้ำ

ข้อความ	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความ
ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได						
1. การปลูกพืชแบบขั้นบันไดเป็นการสิ้นเปลืองแรงงานในการปลูกและการดูแลรักษา	8 (10.4)	8 (10.4)	61 (79.2)	2.69	0.65	เห็นด้วย
2. การปลูกพืชแบบขั้นบันไดช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ทำการเกษตร	73 (94.8)	3 (3.9)	1 (1.3)	2.94	0.30	เห็นด้วย
3. วิธีการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์นั้นไม่ขัดต่อประเพณี วัฒนธรรมของชาวกะเหรี่ยง	62 (80.5)	2 (2.6)	13 (16.9)	2.64	0.76	เห็นด้วย
4. เมื่อใช้ระบบปลูกพืชเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำแล้วทำให้รายได้ของท่านลดลง	7 (9.1)	18 (23.4)	52 (67.5)	2.58	0.66	เห็นด้วย
5. เกษตรกรเห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	73 (94.8)	3 (3.9)	1 (1.3)	2.94	0.30	เห็นด้วย
6. การปลูกพืชแบบขั้นบันไดเป็นวิธีการที่ช่วยลดและป้องกันการชะล้างพังทลายของดินได้ดี	70 (90.9)	5 (6.5)	2 (2.6)	2.88	0.40	เห็นด้วย
7. การปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ทำให้พื้นที่เพาะปลูกของท่านลดลง	4 (5.2)	28 (36.4)	45 (58.4)	2.53	0.60	เห็นด้วย
8. ใช้วิธีการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพราะเจ้าหน้าที่กำหนดให้ทำ มิได้ต้องการหรือสมัครใจทำเอง	15 (19.5)	15 (19.5)	47 (61.0)	2.42	0.80	ไม่แน่ใจ

ข้อความ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความ
9. การปลูกพืชแบบขั้นบันไดทำให้ท่านต้องลงทุนซื้อพันธุ์พืช ปุ๋ย หรือยากำจัดศัตรูพืชมากกว่าการปลูกแบบดั้งเดิม	16 (20.8)	19 (24.7)	42 (54.5)	2.34	0.80	ไม่เห็นด้วย
10. เจ้าหน้าที่ที่มาส่งเสริมระบบอนุรักษ์ดินและน้ำนั้น มีความน่าเชื่อถือ	71 (92.2)	5 (6.5)	1 (1.3)	2.91	0.33	เห็นด้วย
11. การปลูกพืชแบบขั้นบันไดนี้เป็นสิ่งที่ยากแก่การปฏิบัติ และสมาชิกภายในครัวเรือนสามารถช่วยกันทำได้	76 (98.7)	0 (0.0)	1 (1.3)	2.97	0.23	เห็นด้วย
12. การปลูกพืชแบบขั้นบันไดทำให้การปลูกพืชล่าช้าและเสียเวลาว่าการปลูกเป็นแนวขั้นลงตามความลาดเทของพื้นที่	9 (11.7)	25 (32.5)	43 (55.8)	2.44	0.70	ไม่เห็นด้วย
13. ท่านต้องการขุดทำสายคันดินในพื้นที่การเกษตรเพื่อเพิ่มพื้นที่เพาะปลูก	12 (15.6)	12 (15.6)	53 (68.8)	2.53	0.75	เห็นด้วย
14. ท่านไม่ต้องการดูแลซ่อมบำรุงสิ่งก่อสร้างในการอนุรักษ์ฯ ในกรณีที่มีความเสียหายทั้งหลายลง เพราะควรเป็นงานของเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน	19 (24.7)	5 (6.5)	53 (68.8)	2.44	0.87	ไม่เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ย				2.66	0.29	เห็นด้วย
ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อข้อความเชิงอนุรักษ์ดินและน้ำ						
15. ในการทำการเกษตรนั้น ดินเป็นสิ่งสำคัญที่สุดและดินที่อุดมสมบูรณ์ ก็จะทำให้ผลผลิตดีด้วย	76 (98.7)	1 (1.3)	0 (0.0)	2.99	0.11	เห็นด้วย
16. ป่าไม้ที่มีอยู่รอบ ๆ หมู่บ้านในปัจจุบันนี้อุดมสมบูรณ์มาก ไม่ต้องดูแลหรือปลูกเพิ่มเติม	25 (32.5)	30 (39.0)	22 (28.6)	1.96	0.79	ไม่เห็นด้วย
17. ชาวกะเหรี่ยงไม่ได้อาศัยอยู่ในป่า ดังนั้นถึงแม้จะถางป่าจนหมด ชาวกะเหรี่ยงก็อยู่ได้	1 (1.3)	5 (6.5)	71 (92.2)	2.91	0.33	เห็นด้วย
18. การเกษตรจะประสบผลดีก็ต่อเมื่อมีป่าช่วยซับน้ำและความชุ่มชื้น ไว้ให้พื้นที่การเกษตรที่อยู่ใกล้เคียง	75 (97.4)	2 (2.6)	0 (0.0)	2.97	0.16	เห็นด้วย
19. มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำควรจะมีคู่กับการทำการเกษตรในหมู่บ้านนี้ตลอดไปชั่วลูกชั่วหลาน	76 (98.7)	1 (1.3)	0 (0.0)	2.94	0.11	เห็นด้วย
20. ควรมีการหยุดยั้ง และป้องกันการพังทลายของดิน	73 (94.8)	2 (2.6)	2 (2.6)	2.92	0.35	เห็นด้วย

ข้อความ	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความ
21. ต้องการขยายพื้นที่เพื่อปลูกพืชแบบขั้นบันได เพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีต่อที่ดินของท่าน	66 (85.7)	6 (7.8)	5 (6.5)	2.79	0.55	เห็นด้วย
22. การบุกเบิกถางป่า เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องกระทำต่อไปเพื่อเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกของท่าน	20 (26.0)	17 (22.1)	40 (51.9)	2.26	0.65	ไม่แน่ใจ
23. ท่านมีหน้าที่ต้องบำรุงรักษาที่ดินของตนเองให้คงความสมบูรณ์ เพื่อตนเอง ลูกหลาน และประเทศชาติ	76 (98.7)	1 (1.3)	0 (0.0)	2.99	0.11	เห็นด้วย
24. ท่านคิดว่าดินที่ถูกน้ำฝนชะล้างไหลลงสู่ลำน้ำแม่เตี้ยะนั้น จะไม่ทำให้เกิดผลเสียต่อชาวบ้านในหมู่บ้านอื่น ๆ	32 (41.6)	20 (26.0)	25 (32.5%)	1.91	0.86	ไม่แน่ใจ
ค่าเฉลี่ย				2.67	0.24	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยรวม				2.66	0.25	เห็นด้วย

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมุติฐาน

ในการทดสอบสมมุติฐาน ผู้ทำการศึกษาได้แยกการทดสอบสมมุติฐานออกเป็น 2 ส่วน ตามลักษณะของตัวแปรอิสระ โดยทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ระดับการศึกษา ศาสนา สถานภาพตำแหน่งผู้นำทางสังคม และการกู้ยืมเงิน กับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยใช้การทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi - Square Test, χ^2) ในการวิเคราะห์ส่วนนี้ ผู้ศึกษาได้รวมความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจกับไม่เห็นด้วยเข้าด้วยกัน เนื่องจากความถี่ของข้อมูลในแต่ละช่องมีค่าน้อย (ชูศรี, 2534: 235)

ผลการทดสอบสมมติฐาน

1. ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าเกษตรกรเพศชาย จำนวนร้อยละ 61.0 มีความคิดเห็นโดยรวมเห็นด้วยการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ เกษตรกรเพศชาย จำนวนร้อยละ 28.6 ไม่แน่ใจ/ไม่เห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ส่วนเกษตรกรเพศหญิง ร้อยละ 7.8 เห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ เกษตรกรเพศหญิงร้อยละ 2.6 ไม่แน่ใจ/ไม่เห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ เมื่อวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพศของเกษตรกรกับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ดังนั้นจึงไม่ยอมรับสมมติฐานที่ว่าเพศของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ตารางที่ 23 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความคิดเห็นของเกษตรกร ต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

เพศ	ความคิดเห็น				รวม	
	เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ/ไม่เห็นด้วย			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	47	61.0	22	28.6	69	89.6
หญิง	6	7.8	2	2.6	8	10.4
รวม	53	68.8	24	31.2	77	100.0

$$\chi^2 = 0.16$$

$$df = 1$$

$$\chi^2_{[1,0.05]} = 3.84$$

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบ ขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าเกษตรกรที่สำเร็จการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 35.1% เห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ และร้อยละ 15.6 ไม่แน่ใจ/ไม่เห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ เกษตรกรที่สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นจำนวน 18.2% ไม่แน่ใจ/ไม่เห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ และร้อยละ 10.4 ไม่แน่ใจ/ไม่เห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ส่วนเกษตรกรที่สำเร็จการศึกษาในระดับที่สูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 15.6% เห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ร้อยละ 5.2 ไม่แน่ใจ/ไม่เห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ดังนั้นจึงไม่ยอมรับสมมติฐานที่ว่าระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ตารางที่ 24 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความคิดเห็นของ
เกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ระดับการศึกษา	ความคิดเห็น					
	เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ/ไม่เห็นด้วย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	27	35.1	12	15.6	39	50.6
ประถมศึกษาปีที่ 4	14	18.2	8	10.4	22	28.6
สูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	12	15.6	4	5.2	16	20.8
รวม	53	68.8	24	31.2	77	100.0

$$\chi^2 = 0.56$$

$$df = 2$$

$$\chi^2_{[2,0.05]} = 5.99$$

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพตำแหน่งผู้นำทางสังคมกับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าเกษตรกรที่เห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ จำนวนร้อยละ 49.4 เป็นผู้ไม่มีสถานภาพตำแหน่งผู้นำทางสังคม และร้อยละ 19.4 เป็นผู้ที่มีสถานภาพตำแหน่งผู้นำทางสังคม ส่วนเกษตรกรที่ไม่แน่ใจ/ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 20.8 เป็นผู้ที่ไม่ใช่สถานภาพตำแหน่งผู้นำทางสังคม และส่วนน้อยร้อยละ 10.4 เป็นผู้ที่มีสถานภาพตำแหน่งผู้นำทางสังคม เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพตำแหน่งผู้นำทางสังคมกับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ดังนั้นจึงไม่ยอมรับสมมุติฐานที่ว่าสถานภาพตำแหน่งผู้นำทางสังคม มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ตารางที่ 25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง สถานภาพตำแหน่งผู้นำทางสังคม กับ
ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการ
อนุรักษ์ดินและน้ำ

สถานภาพตำแหน่ง	ความคิดเห็น					
	เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ/ไม่เห็นด้วย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้นำทางสังคม						
ไม่มีตำแหน่ง	38	49.4	16	20.8	54	70.1
มีตำแหน่ง	15	19.4	8	10.4	23	29.9
รวม	53	68.8	24	31.2	77	100.0

$$\chi^2 = 0.20$$

$$df = 1$$

$$\chi^2_{[1,0.05]} = 3.84$$

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าเกษตรกรที่เห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ร้อยละ 32.5 นับถือศาสนาพุทธร่วมกับนับถือผี ร้อยละ 19.5 นับถือศาสนาคริสต์ และร้อยละ 16.9 นับถือศาสนาพุทธ ส่วนเกษตรกรที่ไม่แน่ใจ/ไม่เห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ร้อยละ 18.2 นับถือศาสนาพุทธร่วมกับนับถือผี ร้อยละ 9.1 นับถือศาสนาคริสต์ และอีกร้อยละ 3.9 นับถือศาสนาคริสต์ เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการนับถือศาสนากับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ดังนั้นจึงไม่ยอมรับสมมุติฐานที่ว่าศาสนามีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ตารางที่ 26 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ศาสนาที่นับถือ	ความคิดเห็น					
	เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ/ไม่เห็นด้วย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พุทธกับผี	25	32.5	14	18.2	39	50.6
คริสต์	15	19.5	7	9.1	22	28.6
พุทธ	13	16.9	3	3.9	16	20.8
รวม	53	68.8	24	31.2	77	100.0

$$\chi^2 = 1.56$$

$$df = 2$$

$$\chi^2_{[2,0.05]} = 5.99$$

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ความสัมพันธ์ระหว่างการกู้ยืมเงินกับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขึ้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าเกษตรกรที่เห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขึ้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ จำนวนร้อยละ 48.0 มีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 20.8 ไม่มีการกู้ยืมเงิน ส่วนเกษตรกรที่ไม่แน่ใจ/ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 19.5 มีการกู้ยืมเงิน และ ร้อยละ 11.7 ไม่มีการกู้ยืมเงิน เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการกู้ยืมเงินกับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขึ้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ดังนั้น จึงไม่ยอมรับสมมุติฐานที่ว่า การกู้ยืมเงินมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขึ้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ตารางที่ 27 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการกู้ยืมเงินกับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขึ้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

การกู้ยืมเงิน	ความคิดเห็น				รวม	
	เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ/ไม่เห็นด้วย			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีการกู้ยืม	16	20.8	9	11.7	25	32.5
มีการกู้ยืม	37	48.0	15	19.5	52	67.5
รวม	53	68.8	24	31.2	77	100.0

$$\chi^2 = 0.40$$

$$df = 1$$

$$\chi^2_{[1,0.05]} = 3.84$$

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในภาคการเกษตร ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด รายได้ทั้งหมด ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรในระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ รายได้จากพืชที่อนุรักษ์ดินและน้ำ การรับข่าวสารจากองค์กรเอกชน องค์กรรัฐบาล บุคคลในครัวเรือน การเข้ารับการศึกษาอบรมทาง การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ การรับข่าวสารจากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ เติงตามสายของหมู่บ้าน สื่อสิ่งพิมพ์ และความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชแบบขั้นบันได และการอนุรักษ์ดินและน้ำกับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ วิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Coefficient of Correlation r_{xy})

ผลการทดสอบสมมุติฐาน

1. ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.071 นั่นคือ อายุ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ในทางบวกและแทบไม่มีความสัมพันธ์เลย ส่วนประเด็นความคิดเห็นต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.005 นั่นคือ ไม่มีความสัมพันธ์เลย ประเด็นความคิดเห็นในแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ดินและน้ำ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.016 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในทางบวกและแทบไม่มีความสัมพันธ์เลย

2. ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าเท่ากับ -0.053 หมายความว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ในทางลบและแทบไม่มีความสัมพันธ์กัน ในประเด็นความคิดเห็นต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น -0.169 แสดงให้เห็นว่า มีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำ และประเด็นความคิดเห็นต่อแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ดินและน้ำมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ -0.183 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำเช่นกัน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานในภาคการเกษตรกับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ -0.026 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในทางลบ และแทบไม่มีความสัมพันธ์เลย ส่วนประเด็นความคิดเห็นต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น -0.152 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำ และประเด็นความคิดเห็นต่อแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ดินและน้ำ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ -0.09 นั่นคือมีความสัมพันธ์ทางลบและแทบไม่มีความสัมพันธ์เลย

4. ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดพื้นที่การเกษตรทั้งหมดของครัวเรือนกับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น -0.215 แสดงว่า มีความสัมพันธ์กันทางลบในระดับต่ำ ส่วนในประเด็นความคิดเห็นต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.161 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในทางลบระดับต่ำ ส่วนในประเด็นความคิดเห็นต่อแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ดินและน้ำ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น -0.239 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำ

5. ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ทั้งหมดของปีที่ผ่านมากับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ -0.076 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ทางลบและแทบไม่มีความสัมพันธ์เลย ในประเด็นความคิดเห็นต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.062 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ทางลบ และแทบไม่มีความสัมพันธ์เลย และในประเด็นความคิดเห็นต่อแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ดินและน้ำ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.101 แสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์ในระดับต่ำในทิศทางลบ

6. ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดพื้นที่ที่มีการก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำกับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ -0.174 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในทางลบในระดับต่ำ ในประเด็นความคิดเห็นต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ -0.147 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางลบระดับต่ำ ส่วนประเด็นความคิดเห็นต่อแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ดินและน้ำ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.323 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ทางลบในระดับปานกลาง

7. ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่ได้รับจากการผลิตในพื้นที่ที่มีการก่อสร้าง ระบบอนุรักษ์ดิน และน้ำกับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.121 แสดงว่า มีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำ ส่วนประเด็นความคิดเห็นต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ -0.11 แสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำ และประเด็นความคิดเห็นต่อแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ดินและน้ำ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.164 นั่นคือ มีความสัมพันธ์ทางลบระดับต่ำ

8. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข่าวสารความรู้จากบุคลากรขององค์กรเอกชนกับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อ การอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.042 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในทางลบและแทบไม่มีความสัมพันธ์เลย ส่วนประเด็นความคิดเห็นต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.049 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ทางลบในระดับที่แทบไม่มีความสัมพันธ์เลย ในประเด็นความคิดเห็นต่อแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ดินและน้ำ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เป็น -0.414 แสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางลบและมีระดับปานกลาง

9. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข่าวสาร ความรู้จากบุคลากรขององค์กรรัฐนากับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.062 แสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์ทางลบและแทบไม่มีความสัมพันธ์เลย ในประเด็นความคิดเห็นต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.038 นั่นคือ มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับที่แทบไม่มีความสัมพันธ์เลย ส่วนประเด็นความคิดเห็นต่อแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ดินและน้ำ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ -0.306 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ทางลบในระดับปานกลาง

10. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข่าวสารความรู้จากบุคคลในตัวเองกับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.152 แสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ ส่วนในประเด็นความคิดเห็นต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.166 แสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ และประเด็นความคิดเห็นต่อแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ดินและน้ำ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.159 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ

11. ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้ารับการศึกษาอบรมในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา กับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.147 นั่นคือ มีความสัมพันธ์ในทางบวกและมีระดับต่ำ ประเด็นความคิดเห็นต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.162 นั่นคือ มีความสัมพันธ์ในทางบวกระดับต่ำ ส่วนในประเด็นความคิดเห็นต่อแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ดินและน้ำ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.178 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำ

12. ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา กับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.163 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำ ส่วนประเด็นความคิดเห็นต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.13 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำ และประเด็นความคิดเห็นต่อแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ดินและน้ำ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ -0.121 นั่นคือ มีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำ เช่นกัน

13. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากวิทยุกับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ -0.104 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำ ส่วนประเด็นความคิดเห็นต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.113 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำ ในส่วนประเด็นความคิดเห็นต่อแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ดินและน้ำ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ -0.331 นั่นคือ มีความสัมพันธ์ทางลบในระดับปานกลาง

14. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากโทรทัศน์กับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.106 แสดงให้เห็นว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ ในส่วนประเด็นความคิดเห็นต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.131 นั่นคือ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ ส่วนประเด็นความคิดเห็นต่อแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ดินและน้ำ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.032 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ทางลบในระดับที่แทบไม่มีความสัมพันธ์เลย

15. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากเสียงตามสายของหมู่บ้านกับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.148 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำ และในประเด็นความคิดเห็นต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ -0.114 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในทางลบระดับต่ำ ส่วนในประเด็นความคิดเห็นต่อแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ดินและน้ำ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.15 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำ

16. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อสิ่งพิมพ์กับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.125 แสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ และในประเด็นความคิดเห็นต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.133 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในทางบวกระดับต่ำ ส่วนประเด็นความคิดเห็นต่อแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ดินและน้ำ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.144 แสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์ในทางบวกและมีระดับต่ำ

17. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำกับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.154 นั่นคือ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ และในประเด็นความคิดเห็นต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.282 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ ส่วนประเด็นความคิดเห็นต่อแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ดินและน้ำ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.018 นั่นคือมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับที่ต่ำมากหรือแทบไม่มีความสัมพันธ์เลย

ตารางที่ 28 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความคิดเห็นของ
เกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy})		
	การปลูกพืชแบบ ขั้นบันได	แนวความคิดเชิง อนุรักษ์	ภาพรวม
1. อายุ	-0.005 ^{NS}	0.016 ^{NS}	0.071 ^{NS}
2. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	-0.169 ^{NS}	-0.183 ^{NS}	-0.053 ^{NS}
3. จำนวนแรงงานในภาคการเกษตร	-0.152 ^{NS}	-0.09 ^{NS}	-0.026 ^{NS}
4. ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร	-0.161 ^{NS}	-0.239*	-0.215 ^{NS}
5. รายได้ทั้งหมดของปีที่ผ่านมา	-0.062 ^{NS}	-0.101 ^{NS}	-0.076 ^{NS}
6. ขนาดพื้นที่อนุรักษ์ดินและน้ำ	-0.147 ^{NS}	-0.323**	-0.174 ^{NS}
7. รายได้จากพื้นที่อนุรักษ์ดินและน้ำ	-0.110 ^{NS}	-0.164 ^{NS}	-0.121 ^{NS}
8. การรับข่าวสารจากองค์กรเอกชน	-0.049 ^{NS}	-0.414**	-0.042 ^{NS}
9. การรับข่าวสารจากองค์กรของรัฐ	0.038 ^{NS}	-0.306**	-0.062 ^{NS}
10. การรับข่าวสารจากตัวเมือง	0.166 ^{NS}	0.159 ^{NS}	0.152 ^{NS}
11. การเข้ารับการศึกษาอบรม	0.162 ^{NS}	0.178 ^{NS}	0.147 ^{NS}
12. การร่วมกิจกรรม	-0.13 ^{NS}	-0.121 ^{NS}	-0.163 ^{NS}
13. การรับข่าวสารจากวิทยุ	-0.113 ^{NS}	-0.331**	-0.104 ^{NS}
14. การรับข่าวสารจากโทรทัศน์	0.131 ^{NS}	-0.032 ^{NS}	0.106 ^{NS}
15. การรับข่าวสารจากเสียงตามสาย	-0.114 ^{NS}	-0.15 ^{NS}	-0.148 ^{NS}
16. การรับข่าวสารจากสิ่งพิมพ์	0.133 ^{NS}	0.144 ^{NS}	0.125 ^{NS}
17. ความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	0.282*	-0.018 ^{NS}	0.154 ^{NS}

หมายเหตุ * หมายถึง มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

** หมายถึง มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

^{NS} หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการปลูกพืชแบบขึ้นบันไดเพื่อ การอนุรักษ์ดินและน้ำ

ปัญหาที่เกษตรกรประสบเมื่อปลูกพืชแบบขึ้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ เมื่อวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่ามีประเด็นปัญหาต่าง ๆ ดังนี้ ปัญหาแรงงานในการเกษตรไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 33.8 ของเกษตรกรที่ทำการศึกษาคิดให้ความสำคัญกับปัญหาแรงงานในภาคการเกษตร ร้อยละ 79.2 มีปัญหาขาดแคลนเครื่องมือทุ่นแรงในไร่นา ร้อยละ 84.4 ประสบปัญหาขาดแคลนพันธุ์พืชเพื่อใช้ในการผลิต ในขณะที่เกษตรกรร้อยละ 84.4 เช่นกัน มีปัญหาขาดแคลนปุ๋ยเพื่อใช้เป็นปัจจัยการผลิต และเกษตรกรร้อยละ 67.5 ประสบปัญหาขาดแคลนยาควบคุมศัตรูพืช เกษตรกรร้อยละ 97.4 ประสบปัญหาขาดแคลนเงินทุน ส่วนร้อยละ 88.3 คิดว่าขาดแคลนความรู้เกี่ยวกับงานอนุรักษ์ดินและน้ำ หรือก็คือมีความรู้ไม่เพียงพอ เกษตรกรร้อยละ 61.0 ประสบปัญหาขาดแคลนเจ้าหน้าที่ผู้ให้คำปรึกษาในด้านการเกษตรและการอนุรักษ์ดินและน้ำ เกษตรกรจำนวนร้อยละ 79.2 ขาดตลาดรองรับผลผลิตการเกษตร ร้อยละ 71.4 ขาดความรู้เกี่ยวกับพืชที่เพาะปลูก และเกษตรกร 85.7 ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในการเกษตร ส่วนเกษตรกรส่วนน้อยคิดเป็นร้อยละ 27.3 มีปัญหาขาดที่ทำกินเป็นของตนเอง ในขณะที่เกษตรกรร้อยละ 29.9 ประสบปัญหาที่ทำกิน ไม่เพียงพอ เกษตรกรร้อยละ 98.7 ประสบปัญหาเรื่องเส้นทางคมนาคมไม่ดี และร้อยละ 76.6 ขาดพาหนะในการขนส่งผลผลิตและปัจจัยการผลิต ปัญหาที่เกษตรกรให้ความสำคัญสูงสุด คือ ปัญหาเกี่ยวกับเส้นทางคมนาคม รองลงมาคือ ปัญหาขาดแคลนเงินทุน

ตารางที่ 29 แสดงปัญหาที่เกษตรกรประสบในการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดิน และน้ำ

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1. แรงงาน ไม่เพียงพอ	26	33.8
2. ขาดแคลนเครื่องมือทุ่นแรง	61	79.2
3. ขาดพันธุ์พืช	65	84.4
4. ขาดปุ๋ย	65	84.4
5. ขาดขาดควบคุมศัตรูพืช	52	67.5
6. ขาดเงินทุน	75	97.4
7. ขาดความรู้เกี่ยวกับงานอนุรักษ์ดินและน้ำ	68	88.3
8. ขาดเจ้าหน้าที่ที่ให้คำปรึกษาในด้าน การเกษตร และการอนุรักษ์ดินและน้ำ	47	61.0
9. ขาดตลาดเพื่อจำหน่ายผลผลิต	61	79.2
10. ขาดความรู้เกี่ยวกับพืชที่เพาะปลูก	55	71.4
11. ขาดแคลนน้ำในการเกษตร	66	85.7
12. ขาดที่ทำกินที่เป็นของตนเอง	21	27.3
13. ที่ทำกิน ไม่เพียงพอ	23	29.9
14. เส้นทางคมนาคมไม่ดี	76	98.7
15. ขาดพาหนะในการขนส่งผลผลิตและปัจจัยการผลิต	59	76.6

หมายเหตุ เกษตรกร 1 คน มีปัญหามากกว่า 1 ปัญหา

ข้อเสนอแนะของเกษตรกรเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ และมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำอื่น ๆ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าเกษตรกรที่ศึกษาทุกคน เสนอแนะให้ทางราชการสนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 87.0 เสนอให้มีการจัดการอบรมให้ความรู้ด้านการเกษตรและการอนุรักษ์ดินและน้ำให้บ่อยครั้งขึ้น เกษตรกรร้อยละ 77.9 เสนอแนะให้ทางราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เพิ่มในพื้นที่ของตน เกษตรกรร้อยละ 98.7 เสนอแนะให้มีการดำเนินการเกี่ยวกับสิทธิการถือครองที่ดิน และร้อยละ 90.9 เสนอแนะให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรหาเวลาพบปะกับเกษตรกรให้มากขึ้นกว่าเดิม เกษตรกรร้อยละ 11.7 เสนอให้มีการซ่อมแซมเส้นทางคมนาคมให้ดีขึ้นกว่าเดิม และเสนอให้มีการจัดหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตการเกษตรของเกษตรกร

ตารางที่ 30 แสดงข้อเสนอแนะของเกษตรกร เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. ให้ทางราชการสนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตร	77	100.0
2. เพิ่มการจัดการอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร	67	87.0
3. ช่วยก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพิ่มขึ้น	60	77.9
4. ดำเนินการเกี่ยวกับสิทธิการถือครองที่ดิน	76	98.7
5. เจ้าหน้าที่ควรพบปะกับเกษตรกรเพิ่มขึ้น	70	90.9
6. ซ่อมแซมเส้นทางคมนาคม	9	11.7
7. จัดหาตลาดรองรับผลผลิต	9	11.7

หมายเหตุ เกษตรกร 1 คน มีข้อเสนอแนะมากกว่า 1 ข้อ